

MINIGIDS >

WESPEN

KENNIS IS MACHT, DE BRON ERVAN IS TRAINING

Killgerm[®]
www.killgerm.com

Wespen kunnen in het algemeen beschouwd worden als nuttige insecten die andere plaaginsecten (zoals vliegen en muggen) helpen bestrijden en ook als een soort natuurlijke opruimingsdienst dienen. Kadavers van kleine zoogdieren, amfibieën en vogels worden in stukjes gebeten en gevoerd aan de wespenlarven. Wespen spelen ook een rol in de bestuiving van fruitbomen en andere gewassen, maar worden nog het vaakst aanzien als hinderlijke insecten die een bedreiging vormen voor de gezondheid.

Veel mensen hebben een echte wespenfobie, in sommige gevallen met gegronde reden. Wespensteken zijn voor de meesten onder ons vervelend, maar voor sommigen kunnen ze fataal zijn. Insecten houden geen rekening met rang of stand. Het eerste geregistreerde geval van een fatale wespensteek was de dood van koning Menes van Egypte (rond 3000 v.C.).

WESPENSTEKEN

Insectengif is een complex mengsel en kan aanleiding geven tot twee types allergische reacties: obstructie van de luchtwegen of een aandoening die gekend is als anafylactische shock. Die veroorzaakt een vasculaire collaps: het slachtoffer heeft een oppervlakkige ademhaling, een nauwelijks voelbare hartslag, heeft last van overvloedig zweten en verliest snel het bewustzijn. Vergeleken met slangengif volgt de dood na een wespensteek snel: 66% van de slachtoffers die gevoelig zijn voor wespengif kunnen binnen het uur nadat ze gestoken zijn komen te overlijden.

Personen die ooit al een ernstige allergische reactie hebben doorgemaakt na een wespensteek, hebben hoogstwaarschijnlijk een adrenaline auto-injector of AAI (bv. EpiPen) voorgeschreven gekregen. De eerste noodbehandeling bij een ernstige allergische reactie (anafylaxie) is de onmiddellijke toediening van adrenaline. Dit kan de patiënt zelf doen met behulp van zijn/haar eigen adrenaline auto-injector. Let wel: een adrenaline auto-injector is enkel bedoeld voor eenmalig gebruik tijdens een noodsituatie en is géén vervanging voor een medische behandeling. Na gebruik moet altijd direct medische hulp gezocht worden. Bel onmiddellijk 112 of ga naar de dichtstbijzijnde (huis)arts of het ziekenhuis. Zelfs wanneer iemand een adrenaline auto-injector bij zich heeft, blijft een allergische reactie een levensbedreigend risico.

Gestoken maar niet allergisch? Zuig met je mond (of met een wespenpompje) krachtig op de plaats van de wespensteek. Zorg ervoor dat je het na het uitzuigen wel uitspuugt! Koel de wespensteek met een koud kompres of een ijsblokje. Zowel menthol als ijs kunnen jeuk tegengaan als je het rechtstreeks aanbrengt op de steekwond. Orale antihistaminica, crèmes en diverse andere middelen zijn verkrijgbaar bij de drogist of apotheek.

SOCIALE WESPEN

Sociale wespen leven in een volk met een koningin, werksters en mannelijke wespen. Ze hebben elkaar nodig om te kunnen bestaan. Sterker nog: zonder een koningin kan een kolonie simpelweg niet overleven.

De voornaamste sociale wespensoorten die voor ons van belang zijn, zijn de **gewone wesp** (*Vespula vulgaris*) en de **Duitse wesp** (*Vespula germanica*), ook wel limonadewespen genoemd omdat ze op het hoogtepunt van de zomer en in de nazomer op zoetigheden afkomen en daarbij voor overlast zorgen in de tuin, op terrassen, campings, etc..

De **Europese hoornaar** (*Vespa crabro*), de grootste inheemse wespensoort in onze contreien, komen we ook wel eens tegen. Deze vriendelijke reus komt normaal gezien niet snel in de buurt van mensen en is een pak minder agressief dan limonadewespen. Europese hoornaars zullen zelden steken, tenzij ze zich bedreigd voelen. Omdat ze insecten (en dan vooral wespen en vliegen) vangen, zijn het zelfs zeer nuttige natuurlijke insectenbestrijders.

De **Aziatische hoornaar** (*Vespa velutina*) is een exotische wespensoort die aan een opmars bezig is in ons land. Ook deze soort is niet specifiek gevaarlijk voor de mens, maar vormt wel een risico voor honingbijen en andere insectensoorten. De Aziatische hoornaar staat er namelijk om bekend honingbijenkasten te kunnen binnendringen, en volledige nesten leeg te roven. Hier worden immers niet blij van, helemaal omdat het tegenwoordig niet goed gaat met de honingbij. Om de impact op de inheemse natuur te beperken, is het zinvol om de nesten van de Aziatische hoornaar te laten vernietigen. Voor de mens is een steek van de Aziatische hoornaar vergelijkbaar met die van een gewone wesp: pijnlijk, maar niet levensbedreigend. Alleen mensen die allergisch zijn voor wespensteken lopen een groot risico. Verder kunnen steken op gevaarlijke plekken en veel steken tegelijk gevaarlijk zijn.

LEEFWIJZE & ONTWIKKELING

De jonge koningin komt tevoorschijn in de lente, voedt zich met nectar en sap en begint aan de bouw van haar nieuwe nest van wespenpapier: een mengsel van geknaagd hout, plantenresten en speeksel. De favoriete plaatsen voor nesten zijn in de grond, holle bomen, dakranden, zolders of tuinhuisjes.

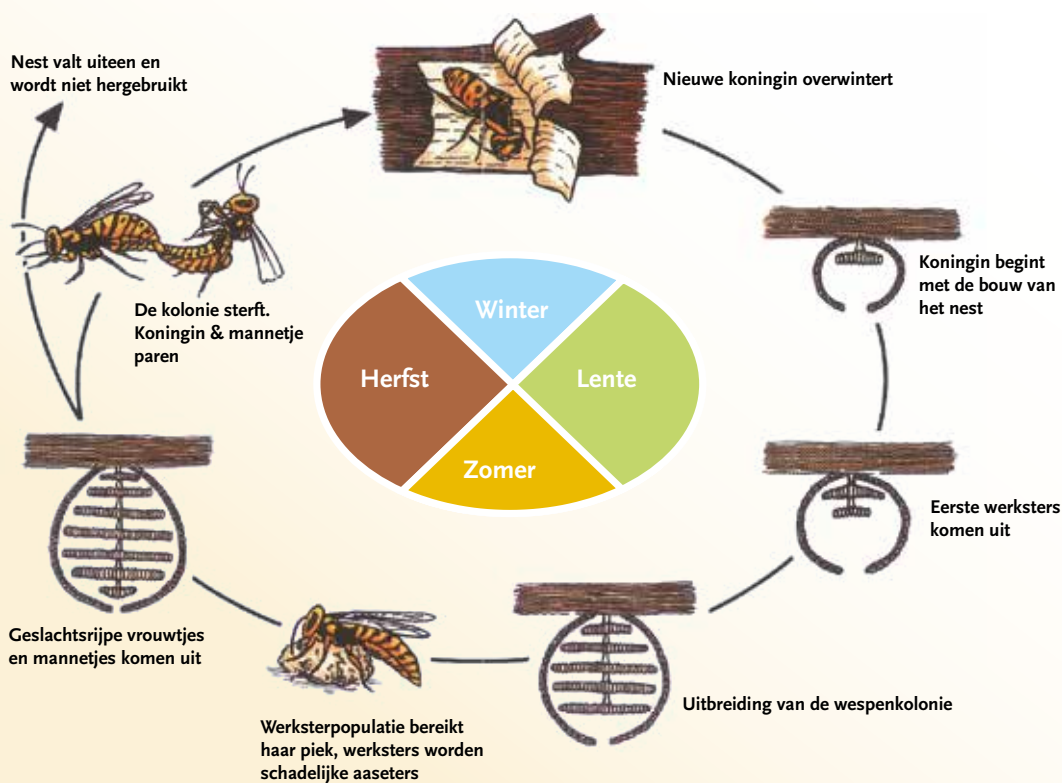
Enkele dagen later worden de eerste eitjes geproduceerd en groeien de larven op in het nest. De volwassen larven maken in de cellen van het nest zijden cocons waarin ze zich verpoppen. Vier tot zes weken later verschijnen de eerste werksters. Ze zijn kleiner dan de koningin en het zijn allemaal vrouwtjes. Mannetjes verschijnen later op het seizoen.

De werksters nemen dan de bouw van het nest over en wikkelen het hele nest in wespenpapier, dat nu tot acht lagen dik kan zijn. Ze gaan ook op zoek naar voedsel, ventileren het nest (door te trillen met hun vleugels) en verzorgen en voeden de opgroeiende wespenlarven.

De koningin brengt nu al haar tijd door met het leggen van eitjes, en elke cel wordt meerdere keren gebruikt om larven groot te brengen. Tegen het einde van de zomer kan een nest meer dan 20.000 wespen herbergen.

Bij het begin van de herfst verschijnen nieuwe mannetjes die de nieuwe koninginnen bevruchten die op hun beurt weer op zoek gaan naar plaatsen om te overwinteren. Tijdens de wintermaanden sterven de oude koningin en de werksters. Het nest wordt niet hergebruikt.

LEVENSCYCLUS

BEHEERSING

Ondanks een hoog sterftecijfer is het aangewezen om wespen te bestrijden, vooral omdat het aantal plagen lijkt toe te nemen. De vraag voor bestrijding komt voornamelijk uit de huishoudelijke en commerciële sector, en vanzelfsprekend is de vraag het grootst tijdens de zomermaanden, wanneer de nesten het grootst zijn. De voornaamste manieren om wespen te beheersen en te bestrijden, zijn:

- Preventieve maatregelen
- Geïntegreerde wespenbestrijding
- Biologische wespenbestrijding
- Doden van overwinterende koninginnen
- Vernietigen van het nest
- Lokstoffen
- Wespenvallen
- Elektrische vliegenvangers
- Contactinsecticides

De veiligste manier om een wespenplaag te behandelen, is het nest vernietigen. Het localiseren ervan kan soms lastig zijn, hoewel de klant de locatie van het nest meestal wel kan aanwijzen. Moest dit niet het geval zijn, dan kan een voedselbron achtergelaten worden als lokaas voor wespen die op zoek gaan naar voedsel en dan gevolgd worden wanneer ze naar hun nesten terugvliegen (indien het nest zich in de nabijheid van de voedselbron bevindt).

BEHANDELING

Idealiter moeten de nesten 's morgens vroeg of 's avonds laat behandeld worden, wanneer de wespen het minst actief zijn en de meeste werksters zich waarschijnlijk in het nest bevinden. Het aanbrengen van een kant-en-klaar insecticidepoeder (stuifpoeder) met

behulp van een poederapplicator is een doeltreffende manier. Steek de (hand)poederspuit, zonder het nest aan te raken, een klein stukje in de hoofdingang van het nest en spuit het poeder naar binnen. Alle wespen die in en uit het nest vliegen, komen dan met het poeder in aanraking en verspreiden het poeder vervolgens zelf verder in het nest. Het kan ongeveer twee dagen duren voor alle wespen dood zijn, afhankelijk van de grootte van het nest. Soms is het nodig om de behandeling te herhalen.

Een andere mogelijkheid is het aanbrengen van een hiervoor toegelaten vloeibaar insecticide met behulp van een pneumatische sproeier, uitgerust met een pinvormig mondstuk. Vloeibare insecticides moeten eerst aan de ingang van het nest en de directe omgeving aangebracht worden, daarna in het nest zelf.

Voor het gebruiksgemak zijn er ook met één hand bedienbare spuitbussen met verstrekende straal verkrijgbaar voor het vernietigen van nesten. Deze werkwijze is ideaal voor het behandelen van nesten in krappe ruimtes zoals dakruimtes of wanneer het gebruik van ladders nodig is.

Raadpleeg altijd eerst het etiket en de gebruiksaanwijzing van het toe te passen middel om er zeker van te zijn dat het voor het beoogde gebruik en doelsoort toegelaten is. Draag tijdens de bestrijdingsactie steeds de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (bv. imkerpak, handschoenen, etc) en zorg ervoor dat omstaanders uit de buurt blijven wanneer u het insecticide aanbrengt.

Naast bovenstaande methodes is het ook mogelijk om zeer kleine wespennesten te behandelen met een niet-giftige koudespray zoals Vazor® ICE. Dergelijke sprays bevatten een vluchtig gas dat in de lucht tot -45°C afkoelt. Vanwege de plotselinge koude barsten de cellen van insecten, larven of eitjes open en sterven ze onmiddellijk. Het voordeel van deze thermische methode is dat er geen giftige stoffen gebruikt worden en er dus ook geen risico is voor mens, dier en omgeving.

PA2 Poederapplicator

DR5 Poederspuit

Imkerpak Deluxe voor zwaar gebruik

AF® Wespen- en vliegenva

Vazor® ICE

Dustick

Lance Lab AR 8 PRO

Super Deluxe Imkerjack

AF® Wespen- en Vliegenlokstof

Wasp Wand

AR PRO Bulb duster

Ficam® D

Trappit™ Wespenzak

